

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pal könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefón 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 67. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, márc. 23

Városi közgyűlés.

Nagybeeskerek, március 23.

A tegnapi megtartott városi közgyűlés minden különösebb emóció nélkül zajlott le, dacára annak, hogy a tárgysorozatban voltak egyes pontok, amelyek rendes körülmények között talán nagyobb vitát idéztek volna elő. A városatyákat a háboru kérdése foglalkoztatta s a legtöbb városatya vita közben is élénk eszmecserét folytatott a szomszédaival a szerbiai eseményekről, úgy, hogy az elnöklő polgármesternek néha ugyancsak erőiesen kellett megráznia a csendet, hogy a csend némiképpen helyre álljon. A nagy számmal megjelent szerbek se igen figyeltek a tárgysorozatra s csak egy-kettő közülök vállalkozott arra, hogy egyik-másik tárgyhöz hozzászóljon, a többiek szintén más témával voltak elfoglalva. Egy pár névszerinti szavazás is volt s főleg ezeknek a hosszadalmassága okozta azt, hogy a különben meglehetősen zajtalan közgyűlés mégis mintegy két és fél óráig tartott.

A közgyűlésnek legnevezetesebb ügye a városi vízvezeték volt s itt meglepéssel lehet konstatálni, hogy ma már a város egész lakossága belátja, hogy ha Becskereket fejleszteni és a kor színvonalára emelni akarjuk, akkor egy huszonhatezer főnyi lakossággal bíró városban elsőrangú sürgős feladat vízvezeték létesítése.

A vízvezeték nagyjelentőségű ügyének megértése örvendetesen megnyilvánult a tegnapi közgyűlésen is, amikor a képviselőtestület egyhangulag magáévá tette a vízvezeték ügyét s megbizta a tanácsot az előmunkálatok végrehajtásával. Most már a tanács energiáján fog mulni, hogy a vízvezeték mielőbb megvalósuljon.

A közgyűlésről egyébként a következő részletes tudósításunk számol be:

Nagybeeskerek város képviselőtestülete tegnap délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán elnöklésével rendes havi közgyűlést tartott, amelyen a városatyák meglehetősen szép számmal vettek részt.

Amint dr. Perisics Zoltán polgármester a közgyűlést megnyitotta, tüstént át is tértek a tárgysorozatra, melynek első pontja volt:

A vasuti menetrend.

Kereskedelemügyi miniszter leirata a T. H. É. vasutak menetrendjének módosítása tárgyában.

A polgármester elmondja, hogy a város feliratot intézett a kereskedelmi kormányhoz, melyben kérte, hogy a T. H. É. vasutak, de különösen a Nagybeeskerek—Zsombolya között közlekedő keskenyvágányu vonat menetrendje változtassék meg, illetve helyeztessék ismét érvénybe az 1908. május 1. előtti menetrend. Mint már közöltük, a kereskedelmi miniszter a városnak ezt a kérelmét nem tartotta teljesíthetőnek, amennyiben ez a kívánság ellenkezik a vasutementi érdekesség következményeivel és érdekeivel, miért is a tanács és az állandó választmány javasolja, hogy a közgyűlés egyszerűen vegye tudomásul a miniszter tagadó válaszát.

Menczer Lipót az összes helyi érdekű vasutak jelenlegi menetrendjét a városra nézve sérelmesnek tartja és a tanács javaslatával szemben indítványozza, hogy a miniszter válaszát egyelőre ne vegye tudomásul a képviselőtestület, hanem tegyen újabb kísérletet a város arra nézve, hogy menetrendjeink előnyösebb módon megváltoztassanak. — A képviselőtestület elhatá-

rozza, hogy Menczer indítványának megfelelően újabb feliratot intéz a miniszterhez.

Kisebbségi ügyek.

A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata Lukics helybéli szappangyár-cég segélyezése tárgyában. — Tudomásul szolgál s a tanács utasítatik, hogy a jogerőre emelkedés után a segélyt kiutalványozza.

Ugyanannak jóváhagyó határozata a jövedéki alkalmazottak jutalma tárgyában. — A 20%-nyi jutalomösszeg a jogerőre emelkedése után kiutalványozandó.

Ugyanannak jóváhagyó határozata Knopf Jakab végkielégítése tárgyában. — A végkielégítés folyósítandó.

Alispáni leirat a községi közúti utak közigazgatásával megbízandó eljárásokról tagnak bejelentése tárgyában. — Előjárásági tagként a képviselőtestület egyhangulag Naszke Károly városgazdát küldi ki.

A városi tanács előterjesztése az építendő áll. elemi iskolák tárgyában. — A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács és a választmány azon határozatát, hogy amennyiben a kultuszminiszter 200 ezer korona erejéig átengedi a városnak az 5% iskolaadót, úgy az iskolaépületek minél előbb felállíthatnak.

A Kossuth és Révay-utca meghosszabbítása.

A németnegyed község és az állami elemi iskola gondnokság kérvénye a Kossuth és Révay-utca meghosszabbítása tárgyában. — A tanács és a választmány javaslata az, hogy mindkét utca megnyitandó a közlekedés számára s hogy a közgyűlés bizza meg a tanácsot azzal, hogy alkudozásokat folytasson a szükséges telkek megvásárlására, nemkülönben azzal, hogy már kész költségvetést terjesszen a legközelebbi közgyűlés elé.

Risztics Pál felszólalása után dr. Pánics Mladen határozottan ellenzi ezt a tervet, melynek szükségességét nem látja be s amely véleménye szerint csak arra szolgálna, hogy mintegy 80.000 koronányi felesleges költséget okozna a városnak.

Dr. Gyorgyevics Milos köszöni a polgármester buzgalmát, mit a város érdekében kifejt, de javasolja, hogy a tanács terjesszen előbb pontos költségvetést a közgyűlés elé, amiből megtudható lenne, hogy mennyibe fog kerülni a városnak a szóban forgó két utcának a megnyitása.

Hasonló értelemben beszél Menczer Lipót is, míg dr. Annau Ernő kifejti, hogy Gyorgyevics és Menczer indítványai teljesen fedik a tanács javaslatát, mert a tanács egyelőre csak elvi hozzájárulást kíván, amelynek alapján gondoskodhasson a szükséges tervek és a költségvetés elkészítéséről, amelyeket azután a jövő közgyűlés lesz hivatva tárgyalni.

Dr. Annau fejtegetése alapján a közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát.

Az aradáci-ut kikövezése.

A kövezési bizottság előterjesztése az aradáci és bégaparti állomáshoz vezető ut kikövezése tárgyában. — Az állandó választmány erre a pontra vonatkozólag azt javasolja, hogy a képviselőtestület elvben járuljon hozzá ahhoz, hogy az aradáci-ut a bégaparti állomásig lehetőleg keramittal kiköveztessék s a tanács bizassék meg, hogy a munkára versenytárgyalást hirdessen. A beérkezett ajánlatok felett a képviselőtestület fog annak idején dönteni. Az előterjesztés szerint ebből a munkából kifolyólag a város közönségére újabb teher nem fog hárulni, mert a szükséges költségek kellő fedezetet nyernek a vasuton érkező és oda szállítandó áruk után járó kövezetvámban.

Risztics Pál attól tart, hogy ebből a nagyszabásu munkából mégis háruinak majd terhek a lakosságra.

Dr. Pollák Győző kellő fedezetet lát a kövezetvám, amelyből törleszteni lehet a kövezésből származó kiadásokat. A kövezést mulhatatlanul szükségesnek tartja s ha már ugyanis meg kell lenni annak, úgy tartóssági, mint szé-

pészeti és gazdasági szempontból is a keramitburkolatot tartja legcélszerűbbnek és a legmegfelelőbbnek. Az állandó választmány javaslatát egész terjedelmében elfogadja.

Menczer Lipót felszólalása után dr. Gyorgyevics Milos indítványozza, hogy a vármegyeháztól a Gizella-partig keramittal köveztessék ki az utat, folytatólag azonban az Aradáci-utca ne köveztessék ki újra, hanem takarékosági szempontból elég, ha alapos javítás alá veszik, míg a sorompótól a vasutállomásig terjedő utat közönséges kockakövekkel kívánja burkolni.

Dr. Perisics Zoltán ismételt hang-sulyozza, hogy most csak elvi határozatról van szó, bár maga is célszerűnek látja, hogy necsak keramit-kövezetre irassék ki a versenytárgyalás, maga a munka pedig csak alkalmas időben fogantatosítható.

A közgyűlés 68 szavazattal 30 ellenében elfogadja az állandó választmány dr. Perisics által módosított javaslatát.

Hivatalos jelentés a január és február havi pénztárvizsgálatról. — A pénztár rendben találtatott, amit a közgyűlés tudomásul vesz.

Ugyanannak jelentése a cs. és kir. 29. gyalogezred 200 éves jubileuma alkalmával tett intézkedésekről. — A tanács utólagos jóváhagyás reményében a jubileum napján megvendégelte a legénységet, a tisztikarnak pedig díszes emlékerleget adott át. A közgyűlés ezt utólagosan jóváhagyja.

A vízvezeték.

A városi tanács javaslata a városban létesítendő vízvezeték tárgyában. — Halmos József rövidesen elmondja, hogy Forbát Imre fővárosi mérnök egy a város polgármesteréhez intézett levelében ismételt felveti a vízvezeték tervét s tekintettel arra, hogy most már a város érdeke is megkívánja, miszerint a vízvezeték ügye felett ne térjünk napirendre anélkül, hogy annak létesítését legalább meg ne kíséreltük volna, a tanács és az állandó választmány javasolja, hogy a képviselőtestület elvben járuljon hozzá a vízvezeték létesítéséhez, az előmunkálatok teljesítésével pedig bizza meg a városi tanácsot.

Menczer Lipót és dr. Gyorgyevics Milos rövid hozzászólása után dr. Perisics Zoltán polgármester röviden elmondja, hogy 3 év előtt a vízvezeték létesítése 350 ezer koronába került volna, de ma, amidőn úgy az anyag, valamint a munkaerő is lényegesen megrágult, az összes költségek hozzávetőleg 400 ezer koronát fognak kitenni. Forbát mérnök a tervezésért 13.000 koronát és utiköltségeinek megtérítését kéri. Javasolja egyelőre az utiköltség megszárazását. A vízvezeték természetesen csak az esetben fogja létesíteni a város, ha sikerül 5%-os olcsó kölcsönt kapni, akkor is az összlakosság megterhelhetése nélkül fog létesülni a vízvezeték, amennyiben a fogyasztók által fizetendő összegekből fogják törleszteni a kölcsönt. Meg van győződve, hogy a vízvezeték számos előnye mellett még, a villamműhöz hasonlóan, jövedelmező vállalata is lesz a városnak.

A közgyűlést ezuttal áthátotta az ügy nagy jelentősége s az állandó választmány javaslatát egyhangulag elfogadta.

A többi ügyek.

Ugyanannak javaslata a bérbe veendő erdő-részre vonatkozó miniszterileg jóváhagyott szerződés tárgyában. — A város az erdőt 10 évre kibérelte. A tanács utasítatik, hogy hozassa rendbe az erdőt.

Ugyanannak javaslata a magy. városok országos kongresszusára négy kiküldött megjelölése tárgyában. — A közgyűlés a város képviselőivel dr. Perisics Zoltánt, dr. Várady

Müncheni „Salvator-sör” kapható ma és minden nap friss csapolás. Ezenkívül a „Szent István-sör” is állandóan csapon van.

213-x.21

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

Imrét, dr. Végh Lajost és Halmos Józsefet bízza meg.

Ugyanannak javaslata a Florin Alexa-féle ingatlan megvétele tárgyában. — Leveszik a napirendről.

Ugyanannak javaslata a város részére teljesítendő fuvarozások tárgyában beérkezett ajánlatok. — A szerződést a régi vállalkozóval kötik meg.

Ugyanannak a gyémester elhalálozásáról. — A tanács utasítja a közgyűlést, hogy a gyémesteri állásra pályázatot hirdessen.

Ugyanannak jelentése a Relyin Áca-féle pör tárgyában. — Relyin Acának a lova beleesett a nyitott esatornába s megdöglött. Relyin kártérítési pört indított a város ellen s a város a pert elveszítette. A közgyűlés ezt tudomásul veszi.

Ugyanannak jelentése a tűzrendészeti szabályrendelet módosítása tárgyában. — Strosz Bela előadja, hogy a tűzrendészeti szabályrendeletet módosítani kellett s kéri a közgyűlést, hogy a módosított alapszabályokat fogadja el.

Benkovich Miklós a fatelepeket eszedelmeknek tartja s javasolja, hogy a város a belső területre ne adjon újabb engedélyt fatelepre. A javaslatot nem fogadja el.

Pucs Frigyes az állandó választmányi javaslatát pártolja s kéri annak elfogadását.

Dr. Györgyevics Milos hozzászólása után a közgyűlés névszerinti szavazással 68 szavazattal 8 ellenében elfogadja a választmányi javaslatot.

Benkovich Miklós felebbezést nyújt be. Ugyanannak bemutatja az V. áll. ovoda elhelyezésére szolgáló épületre vonatkozó adásvételi szerződés. — A legközelebbi közgyűlés elé utasítja.

Miasszonyunkról nevezett iskolánövérkéi kérvénye ingalan átengedése tárgyában. — Szintén a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzik ki. Krpuscin Száva előfogatás kérvénye béremelés iránt. — A tanács javasolja, hogy az előfogatásnak 1 évre drágasági pótlék címén havi 140 korona szavaztassék meg.

Dr. Györgyevics Milos ellenzi a javaslatot.

Végh Károly méltányossági szempontból megszavazza a drágasági pótlékok.

Dr. Pollák Győző, Krumenacker Ferenc és Risztics Pál hozzászólása után a közgyűlés 30 szavazattal 8 ellenében megszavazta a drágasági pótlékok.

Özv. Popovits Sándorné kérvénye kegydíj iránt. — Havi 20 korona kegydíjat szavaz meg a város.

Hivatalos jelentés a Straky-cég lakbér különbözete tárgyában. — Az évi bért 400 koronával leszállítják.

Jázova község kérelme község ház építési segély iránt. — A közgyűlés a kérelmet nem teljesítheti.

Targyisorozaton kívül a város az esküdtképes egyének összeírására Szalay Józsefet és Bauer Henriket küldi ki.

Az elnöklő polgármester ezután a jegyző-könyv hitelesítésére Streitmann Antalt, Pucs Frigyesre, Nasztics Pált, Mencez Lipótot és dr. Vaszity Endrét küldi ki s ezzel a közgyűlés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Velei hölgyek részére minden nap délután 3/45-től 5 óráig. A kálfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontai vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van ma minden nap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma március havi előadásának sorrendje a következő.

Március 24. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Művészettörténet.

Március 26. 8-9-ig Gazdasági vegytan, 9-10-ig Művészettörténet.

Március 31. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Művészettörténet.

Március 26. Megyei áll. vál. ülése.

Március 29. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Április 19. Közigazgatási bizottság ülése.

A háboru képe.

Most a háboru mozgalmakban, mikor mindenki az eshetőségeket, a lehetőségeket, a történendőket mérlegeli, nem érdektelen a háboru képeről egy kis tájékoztatást nyújtani.

A háboruban a legnagyobb szerepe van a véletlennek és a vakesetnek. Nincs egyetlen oly emberi foglalkozás sem, írja Clausewitz tabornok „A háboruról” szóló művében, mely (a vakesettel) a véletlenrel oly általános és folytonos érintkezésben lenne, mint a háboru. A hadviselés eshetőségeit sohasem lehet előre kiszámítani, mint egy matematikai műveletet.

A legkitünőbb csatateret is semmivé teheti egy hirtelen megáradt patak, vagy térképen felrajzolt, de elsodort hid, kőd, felhőszakadás, szikla-

omlás s más ilyen csekélység, mely órákra feltarthatja az előnyomuló csapatokat. A haretér a veszedelmek színhelye. Veszélyben pedig a legfontosabb lelki erő a bátorság. A szerencsében való bizalomnak és merészségnek alapja a bátorság. A háboru jó vagy balsikerü kimenetelébe a legtöbbször a szerencse, vagy szerencsétlenség, a lehetőség és a valószínűség is belejátszik s hasonlóvá teszi a kártyajátékhoz. A háboruban a hidegvérnek leleményes és majd minden helyzetben gyorsan feltaláló észszel kell párosulnia. Az elme világos, gyors és biztos ítélete a képzelhető legfontosabb dolog a harcmezőn, de csak a vezérek részéről. A csapatoknak elég a bátorság és önbizalom.

A háboruban igazán érvényesül Macchiavelli elve, hogy a cél szentesíti az eszközt, mert nincs az az erkölcsstelen ajánlat, amivel az ellenség vezéreit meg ne lehetne környezni.

A megvesztegetés, a titkos összebeszélés, az összejátszás, az átpartolás mindig csak arra megbélyegző, aki árulást követ el.

Harcban döntő tényező a bátorság, amely nyugodtan szembezáll a veszélyekkel s eredhet a testi és lelki erőből, a hazaszeretetből, a dicsvágyból s a lelkesedés mámorából. Aki bátor, az kitartó, állhatatos, merész vállalkozásokra kész.

A háboru a bizonytalanságok birodalma — mondja Clausewitz — háromnegyed része azon dolgoknak, melyekre a háborus cselekmény alapítatik, kisebb-nagyobb mértékben a bizonytalanság ködében rejlik.

Nagyjelentőségű szerepe van e háboruban a csapatvezéreknek, mert ha a közbeszóló véletlen a parancs teljesítését megghusítja, nekik mindig tudniuk kell, hogy mit tegyenek. Találékony és gyors cselekvő képességgel kell bírniok. Fontos a tájékoztató képesség is, mert a legelőlétebb térkép is használhatlanná válik, ha az ellenség mindent lerombol a másik fél előtt. Harcban az erőket fokozatosan viszik a tűzbe. Hegyes vidéken, ahol a nagy tömegeket a természeti akadályok széttagolják, előrangú fontossággal bír a tájékoztató képesség, mert az egyes csapatok nagyon könnyen elveszítik az összeköttetést s a földött helyen harcoló ellenség megglepheti, szétszórhatja őket s ezzel az egész sereget zavarba hozva, veszedelembé sodorhatja.

Háboruban igen fontos a hírszerzés s a megbízható kémiszolgálat. Csak akkor lephetjük meg az ellenséget, ha tudjuk mit akar, hol, milyen erővel készül megtámadni. A jó kém kincset ér és megfizethetetlen. Egyetlen szavával egész hadsereget menthet meg a végromlástól. De a hírek, amiket a kémek hoznak, nagyjából mind ellentmondanak egymásnak. A csapatvezérek éleslátásból, kombináló képességétől függ, hogy kivigye a hírek magját s melyik igaz, melyik nem.

Nagyon fontos a háboruban a terep is. Hegyekről, folyóktól, völgyoszorosoktól megszagatoit terepet kitűnően használhat ki a védelem s mivel a mi hadjáratunk csak támadó lehet, a szerbiai hegyek egy-egy hadosztály nyereséget jelentenek a szerbeknek.

Láttuk a bosnyák hadjáratban, hogy a hegyek sziklafalairól golyózápor hullott katonáinkra s egy pár puskacsövön kívül egyebet nem láttak.

Nagy tömegek nem fejlődhetnek ki a hegyvölgyes terepen. Sem az útegek felállítása, sem a csapatok kifejlődésére nincsen elég tér.

A katonát gyakran megveri a gyomra is. Ha az élelmezése hiányos, ha koplal, az ellenség elfoglalja a tábori konyhát s a napnál edél és a holdnál vaesorázik, nem katoná, hanem árnyék, akit az ellenség golyójának szele is elfúj.

A hadosztályokhoz beosztott hadtáparancsnokságok négy-hat napra vannak ellátva vágómarhákkal s egyéb élelmi szerrel. Ha az ellenség ezeket elfoglalja, a koplaló sereg harcképtelen. Ha háboru lesz, seregünket Boszniából és Délmagyarországból fogják élelmezni.

— **Gyermeknap Nagybecskereken.** Az Országos Gyermekvédő-Liga vezetősége ma átiratot intézett a vármegye főispánjához a nagybecskereki gyermeknap dolgában s kéri a főispánt, hogy a gyermeknapot lehetőleg április 2. és 3. án tartsák meg Nagybecskereken, a teendő intézkedésekről pedig értesítést kér a liga központi vezetősége. A gyermekvédő-liga helybeli bizottsága legközelebb fog a gyermeknap dolgában értekezni.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Gierer, Schoch és Grossmann budapesti vállalkozó cégnek, a cég által tervezett títel-nagybecskereki h. é. vasutvonal Perlasz állomásától Farkasd és Torontálsziget érintésével a torontái h. é. vasutak nagybecskerek-pancsovai vonalának Antalfalva állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu helyiérdekű vasutvonalra kiadott engedély érvényét meghosszabbította.

— **A nagybecskereki tüzoltó-testület közgyűlése.** A nagybecskereki önkéntes tüzoltó-testület esütörtökön, vagyis f. hó 25-én, délután 2 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a volt esküdtzseki tárgyalóteremben.

— **A keresk. és iparkamarából.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara legutóbb rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a Balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződések tárgyában való állásfoglalás volt. A közgyűlésen, melyen Nagybecskerekről Weisz Izidor kamarai tag jelent meg, Weisz Hugó temesvári tag javasolja, hogy a kamara intézen felterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben a szerződések gyors életbeléptetése, valamint a kereskedelem és ipar érdekeinek teljes mértékű védelme tárgyában állást foglaljon, továbbá e kívánalmakat a Budapesten tartandó nagy értekezleten is kifejezésre juttassa. Többek felszólalása után az ülés elfogadta a javaslatot s elhatározta, hogy a miniszterhez ily értelemben felterjesztést intéz és megbizsa Mága János kamarai titkárt, hogy a kamarai titkároknak Budapesten tartandó értekezletén a kamara állásfoglalását tolmácsolja.

— **Jönnek a szalonkák.** A mult héten volt Oculi napja, amely a vadászok nyelvén annyit jelent, hogy megkezdődik a szalonkák átvonulása. Nem mindig pontos ez a naptár, de azért a vadászok erősen tartják magukat hozzá. Az valószínű, hogy az idén, a sokáig tartó tél következtében, egy kissé megkésnek majd a szalonkák, de azért ha szebb, enyhébb idők lesznek, jöhetnek hamarosan. Jálán régen voltak ilyen kedvezőek a kilátások a szalonkázásra, mint az idén. Az erdősegekben ugyanis nagy a nedvesség, puha a talaj és ennélfogva bőven terem a szalonka számára a táplálék, a giliszta. Mert a hosszú esőru madar főképp ezt kedveli. Addig is tehát, amíg valóban megérkezik, hadd örüljenek előre is a vadászok a reménybeli dus zsákmánynak.

— **Izgalmas függetlenségi pártgyűlés.** Mint Temesvárról írják, rendkívüli izgalmas gyűlése volt ott tegnap a délvidéki függetlenségi pártnak. A pártban már régebben két tábor küzd. Az egyik tábor fel akarja oszlatni a pártot, a másik együtt tartani. A pártot összetartók között vannak Steiner Ferenc országgy. képviselő és hivei, akik személyi harcnak minősítik a megindult akciót, a másik oldalon vannak a Temesmegyei függetlenségi párt, a Délvidéki függetlenségi képviselői, a Torontálmegyei függetlenségi párt, a Pancsovai függetlenségi párt és a délvidéki párt több al-elnöke. Ezek a délvidéki pártszervezetet fölöslegesnek ítélik, mert a központ és a megyei, meg kerületi párok között közvetlen érintkezést óhajtanak. Ezzel szemben Steiner föltétlenül fenn akarja tartani a délvidéki pártot, amelyet tegnapra rendkívüli közgyűlésre hívott össze. A közgyűlésen Steiner hivei nagy számban jelentek meg, de viszont azok, akik nincsenek megelégedve Steiner politikai működésével, szintén jelentékeny számban jöttek. A jelen voltak szinte kizárólag temesmegyeiek voltak. Az izgalom akkor keletkezett, mikor Steiner rendkívüli éles hangon bírálta a temesmegyei párt akcióját. Őt, Brettner Ernőt és Kisfaludy Kálmánt valahogy csak meghallgattak, de amikor Dobrosszláv Péter dr. kezdett beszélni, minden szavát tulkiabálták. Ez már a végsőkig feszítette az ellenpárt türelmét, de teljesen felborította a helyzetet, mikor Steiner azt mondta, hogy a felosztatás hivei fel vannak bérelve. További vitáról, határozatról ezek után szó sem lehetett és a gyűlés úgy fejeződött be, hogy Steiner tomboló ellenmondás és abucgolás közepette állítólag elfogadottnak jelentette ki a párt további fennmaradását kimondó javaslatot.

Kezdődő vakbélgyulladásnál igék reggel éhgyomorral fél pohár természetes Ferenc József-késérivíz, mely a legbiztosabb és a legenyhébb hashajtó. Kiváló előnye, hogy a gyomorra és a belekre nincs semmiféle káros hatással és még naponkénti használat mellett is kitűnően hat. 196(2)3

SZOPTATÓ ANYÁK

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használat által.

Kimerültség megszűnik

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a halászt - kérjük figyelembe venni.

s a csecsemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében, a

SCOTT-féle Emulsio

erőt kölesönöz, bátorit, s e mellett kellemes ízű és könnyen emészthető. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Irodalom.

* „Törlesztéses kölcsön“ címmel Biró Endre, a magyar jelzáloghitelbank tisztviselője hasznos gyakorlati kézikönyvet írt. A könyv főbb pontjai: A jelzáloghitel-intézmény fejlődése, a hitel és a kölcsön, a záloglevélről, a telekkönyv, a kölcsönügy lebonyolítása, változások a lebonyolítás után, a különféle kölcsönök, mint például a községi kölcsön, parcellázási kölcsön, jelzálog-kölcsönök engedélyezése, továbbá a cedáló intézetek. (Az intézetek neve és székhelye) stb. stb. Mindenütt a hitelező intézetekhez és telekkönyvi hivatalhoz szóló beadványminták készültek; a bélyegilletékről, a felmondásról, a stornodíjról stb. részletes tájékozások foglaltatnak. Akik a jelzálog-, községi- és parcellázási-kölcsön megszerzése és lebonyolítása körül megbízást vállalnak, szinte nélkülözhetetlen könyvet nyernek ebben a munkában. Szakértelemmel, célszerű csoportosítással és áttekinthetőséggel feldolgozott munka ez s az ilyen munka hasznos voltát, a mely minden laikus által könnyen érthető módon töviről-hegyire magyarázza meg a törlesztéses kölcsön körül szükséges összes tudnivalókat, aligha kell bővebben fejtegetni. E praktikus kézikönyv felöleli ama tudnivalókat, amelyek a törlesztéses kölcsön körül előfordulnak és minden esetet a szükséges beadványmintákkal világít meg közelebbről. Az alapos szakképzettségre valló munkát, melyet szerző Széll Kálmánnak ajánlott, bizonyára szívesen szerzik meg az érdekeltek. Ára fizetve 5 korona, kötve 5 kor. 50 fillér. Megrendelhető a szerzőnél, Biró Endrénél Budapest, magyar jelzáloghitelbank.

* Előfizetési fölhívás. Vettük a következő előfizetési fölhívást: Irodalmi munkásságom első szerény kötetét „Versek“ cím alatt most rendezem sajtó alá. Fiatal író vagyok, kinek munkái szélesebb körben nem ismeretesek, ez tehát csak úgy lesz lehetséges, ha az irodalombarát közönség pártolni fog oly mértékben, hogy az a többi munkáim kiadását is lehetővé teszi. Ha azok a szerény költemények, miket egy kötetben összegyűjtve most kiadok, az irodalombarát közönség által támogatásban, tetszésben részesülnek, úgy az első szárnypórbálgatás után bizton repülhetek majd magasabba. Amennyiben a kellő számú előfizetések beérkeznek, a kötet március hónap folyamán megjelenik. Egy kötet ára 3 (három) korona, a mely összeg lehetőleg előre hozzám beküldendő, vagy annak idején a kötet az adott címekre utánvétellel küldetik szét kiadóm által. Csatolva van egy gyűjtőív, kérve kérem lehetőleg azt is szívesen felhasználni. (Természetes, hogy kellő számú előfizető gyűjtése esetén tiszteletpéldánnyal szolgáljak). Nagybecskerek, hazafias tisztelettel, S e h r a m e k Andor.

TÁVIRATOK

A háborús vaszedelem.

— A mai hírek. —

Budapest, március 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A háborús bonyodalomban még ma is teljes bizonytalanság uralkodik, amely bizonytalanság egy cseppet sem megnyugtató a helyzetre. Ami hír jön, azok egyike sem olyan, amelyet megnyugvással lehetne fogadni. A hatalmak közbelépése még mindig nem történt meg, ellenben Szerbia egyre veri a mellét, hogy nem adja fel az álláspontját. Ime mai jelentéseink:

Budapest, március 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi állítólag jól értesült körökből azt jelentik, hogy a hatalmak közbelépése Szerbiánál valószínűleg a holnapi nap folyamán fog megtörténni.

Ezzel szemben a párisi külügyi hivatalból eredő hír szerint a hatalmak tervezett együttes akciójának még mindig sok nehézsége van. Londoni jelentés szerint is ottani diplomáciai körökben nem igen bíznak abban, hogy a hatalmak Oroszországgal az együttes akcióra nézve meg tudjanak egyezni.

Bécsi diplomáciai körökben sem bíznak a hatalmak akciójában és a külügyminiszteriumban is igen pesszimiztikusan ítélik meg a helyzetet. Hozzá még egy belgrádi jelentés szerint ott a hatalmak intervencióját úgy tüntetik fel, hogy az

nem Szerbia, hanem Magyarország és Ausztria ellen irányul.

Emellett a szerbek egyre fokozottabban folytatják a fegyverkezést, a kormány egyre több és több bandát fegyverez fel, sőt néhány bandát egészen előretolt a boszniai határra.

Budapest, március 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Belgrádból jelentik, tegnap este az összes pártklubok ülést tartottak, amelyen a helyzettel foglalkoztak. A pártok általában azon az állásponton vannak, hogy Szerbia a szkupstina február 14-én hozott határozatában foglalt követeléseitől nem térhet el. Az óradikalizmus élesen állást foglaltak a kormány ellen s azzal vádolják, hogy Szerbia becsülete árán békét akar. Emiatt a szkupstina holnapi ülésén meg is fogják támadni a kormányt s nem lehetetlen, hogy a kormány lemondását fogja előidézni.

Egy londoni jelentés arról ad hírt, hogy a „Times“ belgrádi tudósítójának jelentése szerint a belgrádi magyar-osztrák követség szombaton utasítást kapott, hogy tegye meg az előkészületeket az elutazásra.

Ezt a hírt Bécsből illetékes helyről azonban megcáfolják.

Budapest, március 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi diplomáciai körökből eredő hírek szerint a szerb kormány Magyarország és Ausztria legközelebb Belgrádba intézendő jegyzékére a szerb kormány ismét csak kiterő választ fog adni. A szerb háborús párt igen elbizakodott és azt hangoztatja, hogy ha Oroszország nem is támogatja Szerbiát a háborúban, nem fél Magyarországtól és Ausztriától, mert Montenegróval együtt elég erősnek érzi magát a háborúra. Szerbia és Montenegró ugyanis a múlt év októberében véd- és dacsövetséget kötöttek s e szerint akár Szerbia támad, akár őt támadják, Montenegró Szerbiát teljes hadijével támogatja.

Budapest, március 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Antivariból sürgönyzik, Montenegró és Bosznia határszélén Bubue községnél a montenegróiak állítólag megtámadtak egy osztrák-magyar határcsapatot. Két embert elfogtak, akiket Cetinijébe vittek. Antivariból egy bizottságot küldtek ki, hogy a tényállást kiderítse. Cetinijében a dologról mitsem tudnak.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház két napi csatározás után végzett a Pozsony-Bécs közti villamos ügyével s ezután a villamos Pozsony és Bécs között meglesz. Együttal a mai ülésen megkezdte a Ház a kongrua-javaslat tárgyalását is, amely felett valószínűleg hosszabb vita lesz.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt s a kormány részéről Wekerle Sándor, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf és Josipovics Imre voltak jelen.

Az elnöki előterjesztések után áttértek a pozsony-bécsi villamos ügyének a tárgyalására.

Elsőnek ma Bozóky Árpád szólalt fel, aki a javaslat ellen beszélt s a javaslatot nem fogadta el.

Utána Batthány Tivadar gróf beszélt a javaslat mellett, amelyet elfogad.

Ezután Sztterényi József államtitkár szólalt fel és reflektált a vita során elhangzott észrevételekre. Sorra cáfolja az ellenérveket és részletesen bizonyítja a vasutnak előnyeit és szükségességét. Kéri a javaslat elfogadását.

Ezzel a vasut feletti vita véget ért s a nagy többség a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Most a kongrua-javaslat következett sorra, amelyet Mérey Lajos ismertetett és ajánlott elfogadásra.

A javaslatához elsőnek Szentkirályi Zoltán szól, aki mellette beszélt s a javaslatot elfogadja.

Utána Lukacsu László nemzeti-ségi beszélt, aki azt hangoztatja, hogy a javaslat csak ki fogja élesíteni az ellentéteket az egyházak között. A javaslatot nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

A szeged-fiumei vasút és a baja-báttaszéki hid.

Budapest, március 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szegedről ma nagyobb küldöttség érkezett Budapestre, amely Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél és Sztterényi József államtitkárnál tiszteleg a nagyváradi-szeged-fiumei gyorsvonat mielőbbi kiépítése és a baja-báttaszéki hid ügyében.

A párisi postás-sztrájk.

Budapest, márc. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint a francia posta- és táviralkalmazottak sztrájkja egyre nagyobb arányokat ölt. Ma már tizezren sztrájkolnak s a posta- és táviróforgalom jóformán szünetel. A posta-, táviró- és telefonmunkások ma délután gyűlést tartanak, amelyen határozni fognak további magatartásuk felől.

Határidő-üzet.

Budapest, márc. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április) . . . . . 28-64 — —
 Buza (októberre) . . . . . 28-16 — —
 Rozs (áprilisra) . . . . . 23-16 — —
 Rozs (októberre) . . . . . 21-30 — —
 Zab (áprilisra) . . . . . 18-20 — —
 Tengeri (áprilisra) . . . . . 15-46 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Hölgyek és urak

figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre érkezett

ujdonságaimat,

amelyek nálam óriási választékban és mesés olcsó árért szerzhetőek be.

Saját készítésű férfi- és gyermeköltönyök, felöltők, nadrágok stb.

Különlegességek: Gyermek kosztümökben. Női és leányka felöltők, gallérok ujdonságai a leg-

nyobb választékban. ::

Külön mértékostály, dus szövétválasztékkal.

FRANK LAJOS NAGYBECSKEREK,
 (ezelőtt Kovács Gedeon.)

250-20.6)

Valódi brünni szövetek

az 1909 évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
előrendő, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt felkete szalonruhához 20 — K.-ért, színtűgy felöltőszövetek, turistalövedék, selyemkangarú stb. stb. gyári áron küld a mihi megbízható és szolid cég mindenütt ismert postagyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Hínták lugyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a megújuló évez. ha szövetségileg közösen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacot rendezve, igen jelentősenek.

Szabott, legelőbbi évek. Óriási választék.

Szállítók, tisztelt, megköszönök, meg a legkisebb

Ma kedden, f. hó 23-án, este
a „Rózsa“ kávéházban
NAGY
TOMBOLA-ESTÉLY.
 Kezdeté 10 óraker.
 Ezután hetenként egyszer,
 minden kedden tombola-estély.

(239-x.9)

1626/1909. polg. sz. A pancsovai kir. törvszékétől.

Hirdetmény.

A pancsovai kir. törvszék közhírré teszi, hogy a Temes-bégavölgyi vízszabályozó társulatnak Kismargitta község érdekeltsége elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás folyamatba tétetvén s a Kismargitta községében tartandó tárgyalási határnap **f. évi ápril. 7-ik napjának d. e. 9 órájára** kitézetett és a tárgyalás vezetésére Scholmásky Adolf pancsovai kir. törvényszéki bírót küldetett ki.

Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó határozatot nem gátolja és hogy a távollévők és ismeretlenek részére ügygondnokul dr. Pesztalics József pancsovai ügyvéd neveztetett ki.

Pancsova, 1909. évi március 2.

Olvashatlan aláírás.
 jegyző.

286-3.2

1716/1909. tlkvi szám.

289-1.1

Arverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Friedmann Alfréd nagybecskereki lakosnak javára 586 kor. tőke, ennek 1908. évi május hó 22-től járó 6% kamatai, 7 kor. 55 fill. óvási, 70 kor. 40 fill. már megállapított, 19 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi 160. t.-c. 114. §-ai alapján és a 146. §-a értelmében Ubavics Dusan botosi lakos ellen az ezen kir. járásbiróság területén Botos község határában fekvő és a botosi 3209. számú tljkvben foglalt:

1. d. 165. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra egészben 629 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli.

A nyilvános árverés Botos községében 1909. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 9 órájaker fog megtartatni.

1. A kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alól nem fognak eladatni.

2. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni s azt a vételár megfelelő %-áig kiegészíteni.

A kir. kincstári bánatpénz nélkül árverezhet.

Perlasz, 1909. évi március hó 3-án, a kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóságnál.

Ats.
 kir. jbiró.

A csanádi székeskáptalan sághi uradalmában 2 drb 3 éves és 2 drb hágóképes

tiszta magyarfaj bika
eladó.

Érdeklődőknek Ságh vasuti állomáson kocszi áll rendelkezésükre előzetes bejelentés mellett.

(22-3.1)

Pályázati hirdetmény.

A jegyzői teendők minden ágában jártas, gyakorlatlalt bíró, lehetőleg okleveles egyén Szerbittebe községnél üresedésben levő, 100 korona utólagos havi fizetéssel javadalmazott **irnoki állásra** kerestetik.

Ajánlatok Jovanovits György jegyző Szerbittebe címre küldendők. Az állás azonnal elfoglalható.

Szerbittebe, 1909. március hó 22-én.

Jovanovits György,
 jegyző.

292-3.1

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK A

„TORONTAL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1908. október hé 1-től.

Szeged—Karlova—Nagybecskerek.											
Oda						Vissza					
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Motorkocsi menetek		Motorkocsi menetek		V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
4702	4703	4706	4714	4708	4710	4715	4713	4705	4703	4701	4701
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III. osztály		II-III. osztály		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
645	1010	940	225	590	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	115	620	715	406
043	1230	1123	422	590	1204	ind.	Kecskemét (136)	1121	435	321	715
043	1230	1146	451	555	1243	"	Kis-Kun-Félegyháza (136)	1054	420	717	323
122	1115	1115	559	820	—	"	Szeged-Rókus (145)	1030	—	345	242
155	110	332	510	940	630	ind.	Szeged (136 145)	915	235	1232	—
158	115	337	515	945	635	ind.	Uj-Szeged	710	1242	601	911
205	122	344	523	1000	643	érk.	Szöreg (136)	700	1214	522	901
206	124	347	524	1006	644	érk.	Szöreg	659	1233	548	854
213	133	357	532	1012	651	ind.	*O- és Uj-Szt.-Iván	652	1225	541	845
218	138	403	537	1019	656	↑	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	646	1220	536	836
227	146	412	545	1028	703	↓	*Gyála	639	1214	529	829
234	153	425	552	1044	710	↓	Szerb-Keresztur	632	1208	523	820
243	203	436	602	1057	720	↓	*Kupuszina (r. h.)	621	1158	512	808
228	220	501	619	1105	737	↓	Törökkanizsa	612	1150	503	759
312	234	518	634	—	751	↓	Szanád	550	1129	441	733
321	—	529	—	—	800	érk.	Csóka	540	1120	432	721
322	243	544	644	—	801	ind.	Csóka	539	—	428	711
335	256	600	357	—	818	↓	Tisza-Szt.-Miklós	527	—	419	657
349	310	622	711	—	834	↓	Pádé	512	—	404	639
405	324	640	725	—	849	↓	*Esztermajor	457	—	349	616
415	336	700	737	—	901	↓	Bocsár	445	—	337	602
425	346	711	747	—	911	érk.	Karlova	435	—	324	549
V.v. 4712	—	—	—	—	—	érk.	Nagykikinda (147)	350	—	280	350
610	409	718	1021	850	654	ind.	Nagykikinda (147)	—	409	341	1110
350	—	—	—	—	—	érk.	Karlova (147)	—	—	—	1031
444	401	801	—	755	—	ind.	Beodra	—	—	754	1138
455	411	811	—	804	—	↓	*Vincezer	—	—	745	1129
505	421	821	—	812	—	↓	Török-Becse-Araes	—	—	735	1119
550	442	842	—	843	—	↓	Kuman	—	—	715	1059
610	500	905	—	901	—	↓	Melencze	—	—	657	1041
639	519	919	—	916	—	↓	Elemér	—	—	643	1027
701	535	935	—	932	—	érk.	Nagybecskerek	—	—	622	1006
718	550	950	—	947	—	ind.	Pancsova	—	—	607	950
1209	1041	—	—	—	—	érk.	Szécsány (148)	—	—	—	810

Nagykikinda—Karlova.											
Oda						Vissza					
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.		Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
4812	4802	4804	4806	4808		4801	4803	4805	4807	4811	4811
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
645	1010	945	985	122	225	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	115710	680	—	715
753	—	—	—	356	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (136)	813	—	285	—
351	700	1100	225	719	ind.	Nagykikinda (136)	610	841	101	426	1031
414	722	1120	245	731	ind.	*Valom	544	821	1238	405	1025
430	737	1134	259	752	érk.	Karlova (146)	525	806	1220	351	975